

บทคัดย่อ

ชื่อภาคนิพนธ์ : บทบาทในการจัดการด้านสิ่งแวดล้อมของผู้นำอาสาพัฒนาชุมชน (ผู้นำ อช.)
จังหวัดปัตตานี
ชื่อผู้เขียน : นางศิริดา ปานสมทรง
ชื่อปริญญา : ศิลปศาสตรมหาบัณฑิต (พัฒนาสังคม)
ปี : 2544

การศึกษาเรื่อง บทบาทในการจัดการด้านสิ่งแวดล้อมของผู้นำอาสาพัฒนาชุมชน (ผู้นำ อช.)
จังหวัดปัตตานี โดยมีวัตถุประสงค์ คือ

1. เพื่อศึกษาถึง บทบาทของผู้นำอาสาพัฒนาชุมชนในการจัดการด้านสิ่งแวดล้อม ว่าอยู่ในระดับใด
2. เพื่อเปรียบเทียบปัจจัยต่าง ๆ กับบทบาทในการจัดการด้านสิ่งแวดล้อม ของผู้นำอาสาพัฒนาชุมชน รวมถึงปัญหาอุปสรรคในการปฏิบัติงานของผู้นำอาสาพัฒนาชุมชน
3. เพื่อนำผลการศึกษามากำหนดเป็นแนวทางในการพัฒนาผู้นำอาสาพัฒนาชุมชน ในการที่จะบูรณาการ การจัดการด้านสิ่งแวดล้อมไปสู่สมาชิกในครอบครัว และบูรณาการสร้างการมีส่วนร่วมขยายผลไปสู่กลุ่มและองค์กรชุมชนในหมู่บ้านต่อไป

กลุ่มประชากรที่ใช้ในการศึกษาคั้งนี้คือ ผู้นำอาสาพัฒนาชุมชนในเขตพื้นที่จังหวัดปัตตานี ซึ่งดำรงตำแหน่งอยู่ในระหว่างช่วงปีงบประมาณ 2544 - 2545 (1 ตุลาคม 2542 - 30 กันยายน 2544) จำนวน 220 คน เก็บข้อมูลโดยใช้แบบสอบถามกับผู้นำอาสาพัฒนาชุมชน 12 อำเภอ ของจังหวัดปัตตานี ได้แบบสอบถามทั้งสิ้น 220 ฉบับ สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล ได้แก่ ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน ค่า t-test และค่า F-test ซึ่งกำหนดนัยสำคัญทางสถิติไว้ที่ระดับ 0.05

ผลการศึกษาพบว่า

1. ผู้นำอาสาพัฒนาชุมชนส่วนใหญ่ มีบทบาทในการจัดการด้านสิ่งแวดล้อมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า ส่วนใหญ่ มีบทบาทอยู่ในระดับมาก ยกเว้นข้อที่ 2, 4, 22 และ 27 อยู่ในระดับปานกลาง ได้แก่ การประสานงานกับหน่วยราชการที่เกี่ยวข้อง/ อบต. เพื่อจัดทำแนวเขตป่าในหมู่บ้าน การรณรงค์ให้ประชาชนในหมู่บ้าน/ ตำบล ไม่รุกกล้าทำลายป่าชายเลน การรณรงค์ให้ชุมชนจัดระเบียบของแหล่งท่องเที่ยวภายในหมู่บ้าน/ ตำบล และจัดทำทะเบียนรวบรวมรายชื่อผู้มีความรู้พื้นบ้านด้านต่างๆ โดยข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุดคือ การประสานงาน สนับสนุน

(2)

กระตุ้นให้ครัวเรือนปลูกพืชผักสวนครัวรั้วกินได้ และข้อที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุดคือ การประสานงานกับหน่วยราชการที่เกี่ยวข้อง/ อบต. เพื่อจัดทำแนวเขตป่าในหมู่บ้าน

2. ผลการทดสอบสมมติฐาน พบว่า ปัจจัยที่มีผลต่อบทบาทในการจัดการด้านสิ่งแวดล้อมของ ผู้นำอาสาพัฒนาชุมชน ได้แก่ อายุ ระดับการศึกษา อาชีพหลัก วาระการดำรงตำแหน่ง ประสบการณ์การฝึกอบรม ความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการจัดการด้านสิ่งแวดล้อม การได้รับการยอมรับจากสภาตำบล/ อบต. การได้รับการสนับสนุนจากสภาตำบล/ อบต. ส่วนปัจจัยที่ไม่มีผลต่อบทบาทในการจัดการด้านสิ่งแวดล้อม ได้แก่ เพศ และสถานภาพสมรส